

OSNOVNA ŠOLA VELIKA DOLINA
Velika Dolina 30
8261 Jesenice na Dolenjskem
☎ 07 49 57 112

V Z G O J N I N A Č R T

OŠ VELIKA DOLINA

VSEBINA

1 UVOD

1.1 Cilji izobraževanja

1.2 Vizija OŠ Velika Dolina

2 PODATKI ZA OBLIKOVANJE VZGOJNEGA NAČRTA

3 VREDNOTE

4 VZGOJNA NAČELA, PO KATERIH BOMO VZGOJNO DELOVALI

Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja

Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev

Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja

Načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev

Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil

Načelo vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline

Načela strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti

Načelo osebnega zgleda

5 VZGOJNE DEJAVNOSTI

5.1 Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti

5.2 Prioritetne vzgojne dejavnosti

5.3 Svetovanje in usmerjanje

5.4 Restitucija – poravnava škode

5.5 Pohvale, priznanja, nagrade

5.6 Vzajemno sodelovanje s starši

6 VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

6.1 Vzgojni postopek

6.2 Vzgojni ukrepi

6.3 Vzgojni opomin

7 SPREMLJANJE IN SPREJEM VZGOJNEGA NAČRTA

8 SPREJEM VZGOJNEGA NAČRTA

1 UVOD

1.1 CILJI IZOBRAŽEVANJA

60. d člen Zakona o osnovni šoli pravi, da z vzgojnim načrtom šola določi načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena tega zakona, ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja. Vzgojni načrt vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta.

Vzgojni načrt smo oblikovali na osnovi vizije in na podlagi mnenja učencev, učiteljev in staršev. Najpomembnejša naloga šole je organizirati kakovostno delo, ki bo omogočalo celovit razvoj učenčeve osebnosti in ob tem oblikovalo odgovornost v otroku za svoja ravnanja. Z vzgojnim načrtom načrtujemo uresničevanje sistema vrednot, ki so za nas najpomembnejše, in s tem vsestransko vključevanje učencev in staršev v oblikovanje kulture šole.

Cilji osnovnošolskega izobraževanja so (ZOŠ, 2. člen):

- zagotavljanje kakovostne splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu;
- spodbujanje skladnega telesnega, spoznavnega, čustvenega, moralnega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti;
- omogočanje osebostnega razvoja učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe;
- pridobivanje zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje;
- vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja, prihodnjih generacij;
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljske odgovornosti;
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije;
- vzgajanje za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- razvijanje pismenosti in razgledanosti na besedilnem, naravoslovno-tehničnem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju;
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje in sporočanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem in madžarskem jeziku;
- razvijanje sposobnosti sporazumevanja v tujih jezikih;
- razvijanje zavedanja kompleksnosti in soodvisnosti pojavov ter kritične moči presojanja;
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja;
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanja za razumevanje in doživljanje umetniških del ter za izražanje na različnih umetniških področjih;

- razvijanje podjetnosti kot osebnostne naravnosti v učinkovito akcijo, inovativnosti in ustvarjalnosti učenca.

Zakonska izhodišča, na katerih je zasnovan vzgojni načrt, so:

- Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja – ZOFVI (Uradni list RS št. 16/07, 36/08),
- Zakon o osnovni šoli – ZOŠ (Uradni list RS št. 81/06, 102/07),
- Bela knjiga v vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji,
- Konvencija o otrokovih pravicah.

1.2 VIZIJA OŠ VELIKA DOLINA

**Našo pot tlakujejo vrednote za boljši jutri: znanje, strpnost, odgovornost.
(Naj bo naša šola otrokovi prihodnosti prijazna šola.)**

2 PODATKI ZA OBLIKOVANJE VZGOJNEGA NAČRTA

Temelj za oblikovanje vzgojnega načrta so bile analize stanja šole, ki smo jih dobili na podlagi razgovora z učiteljskim zborom, na podlagi pogovorov s starši na svetih staršev, roditeljskih sestankih in pogovornih urah, s posameznimi oddelki in šolsko skupnostjo.

Z analizami smo ugotovili, katera so naša močna in šibka področja. S podrobnejšo evalvacijo vzgojnega načrta, pravil šole in hišnega reda v šolskem letu 2022/2023 pa ta vzgojni načrt dopolnjujemo in posodabljam.

3 VREDNOTE

Vrednote so življenjski cilji, smernice, ideje in etična vodila, s pomočjo katerih posamezniki ali družbene skupine ocenjujejo sebe in okolje, v katerem živijo. Posamezniku nudijo oporo pri njegovem življenjskem slogu, opredeljujejo, kaj je pomembno in vredno truda. So vitalnega pomena za družbo, saj usmerjajo ravnanje ljudi.

Vrednote se oblikujejo skozi proces prepoznavanja lastne osebne identitete ter skozi sklop prizadevanj ob izbiranju osebnega življenjskega sloga. Človeka usmerjajo pri oblikovanju stališč, pri vrednotenju informacij in pri vedenju. Vrednote so pomembni kompleksni pojavi, ki pomagajo človeku uravnati njegove odnose s samim seboj, z drugimi in z družbo. Pomembno je, da vrednote poznamo, doživimo in jih jasno izpostavimo kot orientacijske točke, ki nam pri številnih dilemah in na mnogih razpotjih pomagajo pri odločitvah.

Vrednote, na katerih bo temeljilo vzgojno delovanje naše šole:

- **ZNANJE**

Znanje je tisto, ki nam odpira poti do vseh učencev, posebej pa do učencev s posebnimi potrebami, ki potrebujejo to, da skupaj razvijamo ustvarjalnost, radovednost, uspešnost, aktivnost in uporabnost znanja.

- **ODGOVORNOST**

Učenci jo izkazujejo s svojo vztrajnostjo, potrpežljivostjo, izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskih pravil. Učitelji jo izkazujejo s svojo strokovnostjo in ustvarjalnostjo, pravičnostjo, doslednostjo in spoštljivostjo do vseh. Starši jo izkazujejo z vzpodbujanjem otroka, s svojo skrbnostjo, sodelovanjem s šolo in spremljanjem učenca in njegovega razvoja.

- **KOMUNIKACIJA**

Učenci, starši in zaposleni – vsi si moramo prizadevati za situaciji primerno komunikacijo, ki pa naj bo vedno spoštljiva.

- **STRPNOST**

Medsebojno spoštovanje je pogoj za uspešnost pri doseganju ciljev, zato se medsebojno poslušamo, poskušamo biti strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve.

4 VZGOJNA NAČELA, PO KATERIH BOMO VZGOJNO DELOVALI

Pri vzgojnem delovanju šole bomo upoštevali:

- načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja,
- načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev,
- načelo proaktivnega in preventivnega delovanja,
- načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev,
- načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil,
- načelo vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline,
- načelo strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti,
- načelo osebnega vzgleda.

Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja

Temelj načela je Konvencija o otrokovih pravicah, ki je določila minimalne standarde za skrb in zaščito otrokovih pravic in ki med drugim zajema tudi standarde v zvezi s spoštovanjem otrokovega človeškega dostojanstva. Konvencija ne prepoveduje le ponižujočega telesnega ali psihičnega kaznovanja, temveč zahteva, da je pri vzgoji in vzpostavljanju discipline treba spoštovati otrokovo človeško dostojanstvo.

Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev

Učenci naj imajo tudi v vsakdanjem šolskem življenju čim več možnosti aktivnega sodelovanja. Sodelujejo naj pri načrtovanju, odločanju, izvajanju in nadziranju pravil in posledic njihovih kršitev, pri preprečevanju disciplinskih problemov ter pri načrtovanju in izvajanju drugih šolskih in obšolskih dejavnosti. Za uresničevanje načela aktivnega sodelovanja učencev se lahko v posamezni šoli oblikuje šolska skupnost učencev.

Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja

Proaktivno in preventivno vzgojno delovanje zajemata več temeljnih področij. Prvo se nanaša na vzpostavljanje prijetne, sproščene in spodbudne razredne klime, ki temelji na pozitivnih medosebnih odnosih zaupanja med vsemi osebami vzgojno-izobraževalnega procesa. Obsega tudi učiteljevo skrb za učence, ki se kaže v dovzetnosti za njihove potrebe in interese, upoštevanju individualnih prednosti in pomanjkljivosti posameznih učencev, uporabi raznovrstnih aktivnosti, v spodbujanju dialoga in razvijanju socialnih veščin, spremljanju učnega napredka in vedenja vsakega posameznika, zanimanje za počutje, razpoloženje, pripravljenostjo na šolsko delo in sodelovanje, pozornost ob morebitnih aktualnih kriznih (npr. družinski konflikti, razveze, hospitalizacije staršev, bolezni, smrti, zlorabi, itd.) in kritičnih življenjskih situacijah (npr. izbira nadaljnjega šolanja, itd.).

Drugo področje preventivnega delovanja je povezano s kakovostjo učnega procesa, z uporabo učnih metod, ki upoštevajo razvojne sposobnosti učencev, jim omogočajo aktivno sodelovanje in tako preprečujejo, da bi bili vključeni v manj ustvarjalne aktivnosti in doživljali trajnejše neuspehe.

Tretje področje preventivnega delovanja se povezuje z dejavnostmi, ki se nanašajo na organizacijo, vodenje in upravljanje razreda. Pri tem je zelo pomembno delo z oddelčnimi skupnostmi učencev.

Načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev

Načelo izhaja iz dejstva, da starši nosijo pomemben delež odgovornosti za otrokov razvoj in napredek, zato je sodelovanje s starši nujno. Šola in družina imata številne priložnosti, da razvijeta dobro partnerstvo, ki se izraža v graditvi medsebojnega zaupanja in sodelovanja. Starši naj sodelujejo pri izgrajevanju vzgojnega načrta, saj bo tako vzgojni načrt dobil široko podporo in ga bo mogoče uresničevati. Starše naj šola povabi na različna srečanja, prireditve in druge oblike druženja, saj je to osnova za pridobivanje zaupanja in plodno sodelovanje.

Za učinkovito vzgojno delo šole je potrebna načelna in aktivna podpora staršev. Pomembno je svetovalna pomoč staršem v vzgojnih zadevah in redno informiranje staršev o vedenju njihovih otrok.

Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil

Načelo izhaja iz prepričanja, da je potrebno v vsaki skupini oziroma skupnosti dogovoriti pravila skupnega življenja, ki izhajajo iz pravic in dolžnosti.

Da bi zaščitili pravice vseh posameznikov, je potrebno doreči pravila in posledice, ki sledijo neizpolnjevanju pravil. Torej je dolžnost šole, da zagotavlja pravice učencev v skladu z dogovorjenimi pravili. Otroci se odgovornosti šole učijo. Oblikujejo naj dogovor o pravilih sobivanja na šoli kot celoti. Takšen dogovor je nujen za vzgojno delo šole, za šolo kot skupnost in da lahko oddelki delujejo kot skupine.

Posamezni oddelki lahko oblikujejo posebna pravila zase. Sprejemanje odgovornosti za vedenje vključuje:

- spoznanje, da vedenje izbiramo sami, da smo nosilci svojih dejanj,
- zavračanje izgovorov oziroma izmikanja odgovornosti,
- sprejemanje vnaprej znanih posledic ustreznih in neustreznih vedenj, ki širijo ali ožajo območje prihodnjih izbir,
- upoštevanje zmožnosti prevzemanja odgovornosti glede na razvojne stopnje učencev.

Šola naj bo torej pozorna na priložnosti, v katerih se učenci učijo prevzemanja odgovornosti za svoja ravnanja. Pomembno je, da jih obravnavamo kot osebe, ki lahko in morejo skladno s starostno stopnjo pretehtati lastna dejanja in predvideti njihove posledice, saj le-te zadevajo pravice drugih.

Načelo vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline

Cilj vzgoje vse večja samostojnost in odgovornost otrok. Zato je prav, da v šoli postopoma vzpodbujamo večjo mero samostojnosti in odgovornosti. Vzgojno pomembne so situacije, v katerih učenci oblikujejo in sprejemajo odločitve oziroma izbirajo med možnostmi, sprejemajo posledice odločitev in so lahko ustvarjalni. V primerih, ko se učenci vedejo neprimerno ali kršijo skupne dogovore in pravice drugih, učitelj učencu pomaga videti problem in naj ga spodbudi, da o problemu spregovori in ga rešuje (mediacija, restitucija, samopresoja ...). Na ta način učitelj učencu omogoči, da spremeni lastno vedenje. S takšnim pristopom pri učencih spodbujamo samodisciplino in odgovornost, ali pa vsaj zagotavljamo spoštovanje pravil in pravic drugih. Omogočamo ustrežno stopnjo samostojnosti glede na njihove razvojne značilnosti. K večjemu samonadzoru učencev pripomorejo pogosta in ustrezna povratna sporočila.

Načela strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti

Šola sama oblikujejo vzgojni načrt, izbere vrednote ter vzgojne cilje, katerim bomo v okviru zakonskih določil v določenem obdobju namenili posebno pozornost. Pri tem upoštevamo značilnosti in posebnosti šole ter našega okolja. Avtonomno oblikovanje vzgojnega načrta omogoča, da v procesu oblikovanja vse interesne skupine (delavci šole, starši, učenci, lokalno okolje) izrazijo svoje potrebe, interese in stališča in se medsebojno usklajujejo na področjih, ki jih vzgojni načrt zajema.

Načelo osebnega zglada

Pri vzgoji, ki temelji na proaktivnem delovanju, so najpomembnejši zgledi, ki jih dajejo učencem vsi zaposleni na šoli. Zavedati se moramo, da je najpomembnejše naše ravnanje in

da smo za svoje vedenje tudi odgovorni. Temeljno je, da zgled v prvi vrsti ni beseda, temveč dejanje in tega se moramo vsi zaposleni zavedati.

5 VZGOJNE DEJAVNOSTI

5.1 PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE VZGOJNE DEJAVNOSTI

Proaktivne in preventivne dejavnosti oblikujejo šolsko okolje, v katerem se učenci počutijo varne, sprejete, ustvarjalne, uspešne, motivirane za delo v okviru omejitev, ki jih sprejemajo v skupnosti. Temeljijo na kakovostnem organiziranju učenja, vzajemnem spoštovanju, odgovornosti in na visokih pričakovanjih na področjih učenja in medsebojnih odnosov.

Vsako leto bomo v okviru letnega delovnega načrta načrtovali različne preventivne dejavnosti, ki bodo temeljile na viziji in vrednotah šole:

- sistematično načrtovane in izvedene razredne ure,
- skrb za ustrezno komuniciranje in razvijanja socialnih veščin,
- poudarjanje zgledega vedenja učencev, pogovarjanje o primernem vedenju,
- oblikovanje razrednih pravil in dogovorov na začetku vsakega šolskega leta, pri čemer se izhaja iz potreb in pobud učencev,
- odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov,
- dnevi dejavnosti s posebno vsebino, kjer bo poudarek na reševanju problemov in nenasilnega reševanja sporov,
- navajanje na procese samovrednotenja, samokontrole in učenju odgovornosti za posledice lastnega vedenja,
- interesne dejavnosti, kjer se upošteva individualnost otroka,
- delovne akcije, kjer bomo poudarjali vrednoto dela in vključenost vseh učencev, delavcev šole in staršev,
- načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole (organiziranje oddelčnih sestankov in tematskih srečanj staršev in učiteljev),
- načrtno in sistematično izvajanje preventivnih dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilja, spolnih zlorab (razredne ure, osebni pogovori, dnevi dejavnosti, projekti),
- delo z nadarjenimi,
- organiziranje prostovoljnega dela v obliki vrstniške in učne pomoči,
- humanitarno in prostovoljno delo (vključitev učencev v prostovoljno in humanitarno delo),
- povečanje nadzora v času dežurstva (med odmori).

5.2 PRIORITETNE VZGOJNE DEJAVNOSTI

Tematsko načrtovane razredne ure

Razredne ure so tematsko načrtovane, izvajajo se enkrat tedensko. Pri tematsko usmerjenih urah bo strokovni tim usmerjal razrednike oziroma vodje aktivov, v kolikor bo to potrebno.

Reševanje medvrstniškega nasilja

Z nasiljem smo se že ukvarjali v preteklosti. CAP program za preprečevanje nasilja je vključen v načrtovane razredne ure. Vključevali bomo tudi druge institucije in izvajanje mediacije v šolskem prostoru. V okviru dejavnosti Kriznega centra za mlade Krško in MC Brežice bomo izvedli preventivne programe na področju preprečevanja in ozaveščanja o nasilju. Sodelovali bomo s Policijo in učence naučili, kako reagirati ob nasilju.

Mediacija – SVETOVALNA, UČENCI

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki imajo konflikt, ob pomoči tretje osebe – mediatorja, pogovorijo in ugotovijo, kje so točke njihovega spora, izrazijo svoja čustva, želje, mnenja, stališča in poskušajo skupaj najti rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni. V procesu mediacije učenci aktivno rešujejo nastali konflikt in prevzemajo odgovornost za njegovo rešitev.

V procesu mediacije se učenci učijo medsebojne komunikacije, iskanja in evalviranja rešitev, sprejemanja odgovornosti za lastne odločitve, sobivanja z drugače mislečimi in predvsem veččin nenasilnega reševanja konfliktov. S pomočjo mediacije se veliko konfliktov razreši, ne da bi naraščali in se izrazili v nasilju. Šolska mediacija tako predstavlja preventivo na področju medvrstniškega nasilja. Mediacijski proces izvabi iz učencev vrlino, kot so opravičilo, želja po odpuščanju, prijateljstvo.

Učitelj, ki izve za nastali konflikt med učencema, se lahko najprej obrne na šolsko mediatorko, ki učencema predstavi mediacijo in ju povabi, da z njegovo pomočjo poskusita razrešiti spor. Učitelj pa lahko učencema tudi sam predstavi mediacijo in ju vzpodbudi, da se zanjo odločita. V tem primeru o tem obvesti šolsko mediatorko, ki se z učencema dogovori za termin mediacije ali pa sam poskuša reševati manjše spore.

Povečanje nadzora – dežurstvo in varstvo učencev

S povečanjem nadzora bomo učitelji lažje, hitreje in učinkoviteje prepoznavali in reševali kritične situacije med deležniki vzgojno-izobraževalnega sistema.

Kultura obnašanja

Pozorni bomo na obnašanje učencev v šolskih prostorih. Še posebej bomo pozorni na obnašanje učencev v jedilnici, na hodnikih, v toaletnih prostorih ter učilnicah. Prav tako bomo pozornejši na pozdravljanje in strpno vedenje med učenci.

Večjo pozornost namenjamo zlasti:

- razvijanju medsebojnih odnosov,
- preprečevanju in zmanjševanju nasilja med učenci,
- upoštevanju pravic vseh učencev, da se izobražujejo in osebno razvijajo v skladu s svojimi danostmi,
- da učenci uresničujejo svoje pravice, a ne kratijo pravic drugim,
- razvijanju odgovornosti na področju učenja, odločitev in ravnanj.

5.3 SVETOVANJE IN USMERJANJE

Svetovanje in usmerjanje pomaga učencem pri reševanju težav v zvezi z njihovim razvojem, delom, v odnosih, razvijanju samopresoje in prevzemanju odgovornosti. Taka oblika dela z učenci spodbuja razvijanje samovrednotenja, samokontrole ter zavedanje svobodne izbire v mejah, ki jih postavlja skupnost, prav tako pa tudi razvijanje odgovornosti za lastne odločitve in ravnanja. Cilji svetovanja in usmerjanja so, da se učenci ob tem učijo:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo lastno uspešnost,
- razmišljati in presojati o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice dejanj,
- uživljanja v druge,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja posameznika,
- pri sebi in drugih reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, čustvena napetost, konflikti, apatičnost, frustracije, doživljanje neuspehov,
- razvijati realno pozitivno samopodobo in samospoštovanje,
- dosežati druge cilje, ki jih zastavi šola.

Usmerjanje in svetovanje se izvaja v okviru razrednih skupnosti, pogovornih ur, ob sprotnem reševanju problemov in drugih priložnostih (razredne ure, govorilne ure za starše in učence in skupni roditeljski sestanki). Izvajajo ga strokovni delavci in sodelavci šole :

- **učitelji**, kadar se problem nanaša na njihov predmet ali dejavnost;
- **razrednik**, ko je problem bolj celostne narave in zahteva vključevanje staršev, drugih učiteljev, svetovalne službe ali vodstva šole;
- **šolska svetovalna delavka**, ko problem zahteva poglobljeno obravnavo in ko je svetovanje in usmerjanje povezano z reševanjem individualnih in skupinskih težav učencev;
- **ravnatelj**, ko gre za kršenje pravil ali ko gre za stopnjevanje kršitve.

- **zunanje institucije**, ko šolska obravnava učenčevih težav in neustreznih oblik vedenja ne more odpraviti oziroma omiliti.

5.4 RESTITUCIJA – PORAVNAVA ŠKODE

Je oblika vzgojnega delovanja, ki omogoča učencu, ki je povzročil škodo (materialno ali moralno), da prevzame odgovornost za svoje ravnanje in poišče način, da škodo poravnava. Ukrepi v postopku restitucije niso vnaprej določeni.

Načela restitucije

- Ni kaznovalca, učenec ustvarjalno rešuje problem.
- Zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil.
- Poravnava je smiselno povezana s povzročeno škodo (bolečina ...).
- Oškodovanec jo sprejme kot primerno nadomestilo škode.
- Omogoča (promovira) pozitivno vedenje, poudarja vrednote ter ne vzpodbuja obrambnih vedenj, kot sta kritika in kazen.

Odločitev za restitucijo mora biti sporazumna, sodelujejo tudi starši. Postopek restitucije vodi svetovalna služba skupaj z razredniki. Svetovalna delavka skupaj z razrednikom zapiše, kako bo restitucija potekala. V postopku restitucije lahko učenec izbira med naslednjimi koristnimi deli, s katerimi povrne povzročeno škodo:

- **DUŽBENO KORISTNO DELO (PO POUKU, MED ODMORI)**
- **POMOČ ŠOLSKEMU OSEBJU (PO POUKU)**
- **POSPRAVLJANJE GARDEROBE**
- **ČIŠČENJE OKOLICE, POMETANJE, SMETI**
- **ČIŠČENJE MIZ PO MALICI**
- **DEŽURSTVO V RAZREDU**
- **SORTIRANJE ODPADKOV**
- **BRISANJE ŠOLSKE TABLE**

V izjemnih primerih (glede na težo kršitve) se lahko šola, kljub predhodni restituciji, odloči za vzgojni ukrep ali opomin po formalni poti.

5.5 POHVALE, PRIZNANJA

Učenec ali skupina učencev lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejme:

- pohvale,
- priznanja,
- priznanja z nagrado,

- priznanja za dosežke na tekmovanjih, natečajih;
- javno pohvalo ravnatelja.

Predloge daje učitelj oz. učiteljski zbor:

- **POHVALA UČENCEM ZA NESEBIČNO POMOČ (OB KONCU ŠOLSKEGA LETA)**
- **POHVALA ZA ZASTOPANJE ŠOLE NA RAZLIČNIH PRIREDITVAH IN TEKMOVANJIH**
- **NAJ UČENEC GENERACIJE V 9. RAZREDU**
- **IZREDNA POHVALA, KI JO DOLOČI UČITELJ IN POTRDI UČITELJSKI ZBOR**

5.6 VZAJEMNO SODELOVANJE S STARŠI

V šoli si bomo prizadevali za sodelovalen odnos s starši, saj je redno in kvalitetno sodelovanje šole s starši pogoj za učinkovito vzgojno delovanje šole. S starši bomo sodelovali pri oblikovanju življenja in dela šole ter pri doseganju učnih in vzgojnih ciljev. Poleg običajnih oblik sodelovanja (roditeljski sestanki in govorilne ure) bomo organizirali še:

- **ŠPORTNE IN KULTURNE PRIREDITVE,**
- **RAZSTAVE IZDELKOV UČENCEV,**
- **DELOVNE AKCIJE,**
- **DNEVE ODPRTIH VRAT,**
- **PREDAVANJE ZA STARŠE IN DELAVNICE**
- **GOVORILNE/RODITELJSKI**
- **NEFORMALNA SREČANJA.**

6 VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

6.1 VZGOJNI POSTOPEK

Vzgojni postopek omogoča učencu soočenje z napako, pripomore k uvidu vzroka za lastno ravnanje in je priložnost za učenje, napredek in spremembo. Omogoča, da učenec napako popravi.

Vzgojni postopek vodi učitelj, razrednik ali svetovalna delavka.

Pogovori se zapišejo, realizacijo dogovorov spremlja oseba, ki je razgovor vodila ali razrednik.

Vzgojno delovanje učiteljev in ostalih strokovnih delavcev zajema:

- seznanjanje učencev s sprejetimi vrednotami,
- seznanjanje učencev s pravili,
- pogovor z učenci z namenom svetovanja in uvida,

- mediacijo z učenci z namenom boljšega razumevanja in odgovornosti za ravnanje,
- mentorstvo pri medvrstniški mediaciji,
- uvajanje načel restitucije v primeru kršenja pravil in povzročitve škode.

6.2 VZGOJNI UKREPI

Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano s priložnostmi za učenje in spreminjanje vedenja. Uporabljajo se:

- ko učenec zavrača samopresojo, svetovanje in usmerjanje;
- ko učenec ni pripravljen upoštevati potreb in pravic drugih;
- ko učenec ponavlja kršitve šolskih pravil in dogovorov;
- ko so predhodno izvedeni vzgojni postopki.

Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev.

Vzgojni ukrepi:

- **USTNO OPOZORILO**
- **POGOVOR**
- **PRESEDANJE**
- **POGOVOR S STARŠI (po telefonu, v živo)**
- **PISNO OBVESTILO STARŠEM**
- **JAVNO OPRAVIČILO**
- **ODVZEM UGODNOSTI IN PRAVIC**
- **SPREMSTVO NA DNEVIH DEJAVNOSTI (s starši)**
- **ODSTRANITEV OD POUKA**
- **POGOVOR S STARŠI IN UČENCEM**
- **ZAČASEN ODVZEM PREDMETA/NAPRAVE**

6.3 VZGOJNI OPOMIN

Vzgojne opomine, način njihovega izvajanja in varstvo pravic učencev določa Zakon o osnovni šoli:

Učencu se lahko izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole in ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

Vzgojni opomin šola lahko izreče za kršitve, ki so storjene v času pouka, dnevih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti ter drugih dejavnosti, ki

so opredeljene v letnem delovnem načrtu, hišnem redu, pravilih šolskega reda in drugih aktih šole.

Učencu lahko šola izreče vzgojni opomin v posameznem šolskem letu največ trikrat. O izrečenem opominu šola starše seznani z obvestilom o vzgojnem opominu.

Šola za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, pripravi individualizirani vzgojni načrt, v katerem opredeli konkretne vzgojne dejavnosti, postopke in vzgojne ukrepe, ki jih bo izvajala.

Obrazložen pisni predlog za izrek vzgojnega opomina poda strokovni delavec šole razredniku.

Razrednik preveri, ali je učenec kršil dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi in akti šole, ter katere vzgojne dejavnosti in vzgojne ukrepe je za učenca šola predhodno že izvedla. Nato razrednik opravi razgovor z učencem in njegovimi starši oziroma strokovnim delavcem šole, ki zastopa interese učenca, če se starši ne udeležijo pogovora. Po razgovoru razrednik pripravi pisni obrazložen predlog za izrek vzgojnega opomina in ga posreduje učiteljskemu zboru. Če razrednik oceni, da ni razlogov za izrek vzgojnega opomina, o tem seznani učiteljski zbor.

O poteku postopka izrekanja vzgojnega opomina šola vodi zabeležke.

Vzgojni opomin izreče učiteljski zbor.

7 SPREMLJANJE IN SPREJEM VZGOJNEGA NAČRTA

Učenci, učitelji in starši imajo možnost skozi vse šolsko leto predlagati spremembe v vzgojnem načrtu. Izvajanje vzgojnega načrta bomo spremljali v obliki evalvacijskega poročila po oddelkih.

Pri oblikovanju vzgojnega načrta so sodelovali učenci, starši in učitelji šole. V šolskem letu 2022/2023 smo vzgojni načrt temeljito preverili in pripravili spremembe in pripombe na več sestankih strokovnih delavcev. Spremenjen vzgojni načrt je predstavljen učencem na razrednih urah, staršem na svetu staršev.

Po predhodni obravnavi tima za oblikovanje Vzgojnega načrta Osnovne šole Velika Dolina, delavcev šole, učencev, staršev in sveta staršev je Vzgojni načrt Osnovne šole Velika Dolina s spremembami sprejel Svet OŠ Velika Dolina, dne 28. 9. 2023.

Štev.: 007-2/2023-1

Anja Zevnik, ravnateljica

Edita Krošl, Predsednica Sveta OŠ Velika Dolina